

SKIEN KOMMUNE

VANN- OG AVLØPSENHETEN

VA-NORM

Norm for kommunale vann- og avløpsanlegg:

- **Ledningsanlegg**
- **Pumpestasjoner**

Del 1. Administrative bestemmelser

REVISJONSSKJEMA

Generelle bestemmelser til VA- norm for kommunale vann- og avløpsanlegg skal revideres fortløpende av Norsk Vann med hensyn til lover, forskrifter, normer og standarder.

Lokale bestemmelser som kommunen kan legge ut som tilleggskrav oppdateres av Vann- og avløpsenheten en gang i året eller når det er saklig behov for dette.

Vann- og avløpsavdelingen skal ha et årlig revisjonsmøte hvor alle kan komme med innspill til VA-norm.

Den gjeldende versjonen vil bli tilgjengelig på Norsk Vann sin hjemmeside. Ved eventuelle endringer som må gjøres i løpet av året skal Vann- og avløpsenheten varsles om dette på epost.

Revisjonsnr.	Dato	
	August 2016- Juni 2017	Utarbeidelse av lokale bestemmelser til Norsk Vanns VA- norm på felles avdelingsmøter
	14.09.2017	VA- norm ble vedtatt i Skien bystyre
1	04.10.2017	1 revisjonsmøte med vann- og avløpsavdelingen
	26.10.2017	VA- norm ble lagt ut på Norsk Vann sin hjemmeside

Saksprotokoll Skien bystyre 14. september 2017

Saksprotokoll

Norm for vann- og avløpsanlegg. Administrative og tekniske bestemmelser.

Arkivsak-dok.	17/20408		
Saksbehandler	Daria Maria Bura		
Behandlet av		Møtedato	Saknr
1 Hovedutvalg for teknisk sektor		22.08.2017	64/17
2 Bystyret		14.09.2017	129/17

Hovedutvalg for teknisk sektors vedtak/innstilling

1. Forslaget til **Norm for kommunale vann- og avløpsanlegg. Administrative- og tekniske bestemmelser**, datert 16/06-2017, vedtas.
2. Rådmannen delegeres myndighet til å gjøre mindre endringer i administrative og tekniske bestemmelsene og gi dispensasjon fra bestemmelsene i **Norm for kommunale vann- og avløpsanlegg. Administrative- og tekniske bestemmelser**.
3. Revisjon av prinsipiell og generell karakter, som kan ha store økonomiske følger, vedtas av Bystyret.

Bystyret har behandlet saken i møte 14.09.2017 sak 129/17

Møtebehandling

Det ble ikke fremmet noen konkrete forslag i saken.

Votering

Hovedutvalgets innstilling enstemmig vedtatt.

Bystyrets vedtak

1. Forslaget til **Norm for kommunale vann- og avløpsanlegg. Administrative- og tekniske bestemmelser**, datert 16/06-2017, ble vedtatt.
2. Rådmannen delegeres myndighet til å gjøre mindre endringer i administrative og tekniske bestemmelsene og gi dispensasjon fra bestemmelsene i **Norm for kommunale vann- og avløpsanlegg. Administrative- og tekniske bestemmelser**.
3. Revisjon av prinsipiell og generell karakter, som kan ha store økonomiske følger, vedtas av Bystyret.

INNHold

1. ALLMENT	5
1.1. Formål med VA- normen	5
1.2. Hjemmel	5
1.3. VA-normens oppbygging	5
1.4. Gyldighetsområde	6
1.5. Revisjon av bestemmelser i VA- normen	6
1.6. Dispensasjoner	7
1.7. Ikrafttreden og opphevelse av tidligere bestemmelser	7
2. GJENNOMFØRING AV VA- PROSJEKT	8
2.1. Krav til ansvarlig foretak	8
2.2. Framgangsmåte for gjennomføring av VA-prosjekter i Skien kommune	8
3. PLANLEGGING OG PLANBEHANDLING	9
3.1. Oversikt	9
3.2. Søknadsplikt for vann- og avløpsanlegg etter plan- og bygningsloven	11
3.3. Melding av virksomhet til Arbeidstilsynet	11
3.4. VA- rammeplan	11
3.5. Forhåndsuttalelse fra VA- enheten	11
3.6. Utbyggings- og opparbeidelsesavtaler	12
3.7. Sluttdokumentasjon for utført vann- og avløpsanlegg	12
4. ERVERV AV GRUNN OG RETTIGHETER	12
5. UTFØRELSE, TILSYN OG KONTROLL	13
5.1. Ansvar for utførelse av anleggsarbeidet	13
5.2. Tilsyn og kontroll	14
6. OVERTAKELSE AV VA- ANLEGG	14
6.1. Betingelser for overtakelse	14
6.2. Overtakelse	14
7. ANDRE BESTEMMELSER	15
7.1. Tilknytting/legging av hovedledninger langs offentlig veg	15
7.2. Grunne ledninger	15
7.3. Lokal overvannshåndtering	16
8. ANSVAR	16

DEL 1. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

1. ALLMENT

1.1. Formål med VA- normen

Normen for kommunale VA- anlegg i Skien («VA-normen») gjelder for:

- Ledningsanlegg
- Pumpestasjoner

Formålet med denne normen er å sikre at vann- og avløpsanlegg planlegges og utføres slik at funksjonskrav og krav til levetid blir tilfredsstilt, samt at framtidig drift, vedlikehold og fornying blir ivaretatt.

Ved å følge normen oppnås:

- Bygging av kvalitetsmessig gode, driftssikre og økonomiske vann- og avløpsanlegg
- Sikring av tilkomst og tilgjengelighet for inspeksjon, reparasjon og framtidig utskifting.

1.2. Hjemmel

Bestemmelser i VA- norm er gitt med bakgrunn i kommunens eierrådighet over kommunale vann- og avløpsanlegg.

Kommunene kan overta til drift og vedlikehold vann- og avløpsanlegg bygd ut i privat regi. Plan- og bygningsloven § 18-1 2.ledd gir kommuner rett til å lage regler for materialvalg, tekniske løsninger og bygging av vann- og avløpsanlegg.

Ved utforming av tekniske krav skal det i hovedsak tas utgangspunkt i europeiske eller norske standarder. Tekniske krav som avviker fra standardene, skal begrunnes. Dette kan f.eks. være krav som er nødvendig for å oppnå lang nok levetid for anleggene.

1.3. VA-normens oppbygging

VA- normen for Skien kommune er basert på en Internettbasert mal utarbeidet av Norsk Vann. Den har generelle tekniske bestemmelser (Del 2.) som er felles for alle kommuner, og tilleggskrav som gjelder bare for Skien kommune (lokale bestemmelser).

Der det er angitt **lokale** bestemmelser, gjelder disse foran de generelle bestemmelser.

Der det er motstridende bestemmelser, gjelder de **lokale** krav.

VA-normen for Skien kommune består av følgende deler:

Del 1. Administrative bestemmelser

Del 2. Tekniske bestemmelser/ lokale bestemmelser

De **administrative bestemmelsene** beskriver formelle krav og rutiner som gjelder søknad, godkjenning og gjennomføring av anlegg. **De tekniske bestemmelsene** er i hovedsak tekniske krav.

Tekniske /lokale bestemmelser skal være i samsvar med **Byggeteknisk forskrift til plan- og bygningsloven**.

VA- normen forvaltes av Vann- og avløpsenheten, som kan gi nødvendig veiledning.

1.4. Gyldighetsområde

VA-normen gjelder for alle kommunale vann- og avløpsanlegg som skal drives og vedlikeholdes av Vann- og avløpsenheten.

Vann- og avløpsanlegg som eies og drives av andre kommunale virksomheter, betraktes i denne sammenheng som private anlegg.

Private VA- anlegg tilknyttet kommunale ledninger omfattes av KS sine **Standard abonnementsvilkår for vann- og avløp. Administrative og tekniske bestemmelser.**

Standard abonnementsvilkår for vann- og avløp ivaretar det gjensidige ansvarsforholdet mellom kommunen og den enkelte abonnent i forbindelse med tilknytning til offentlig vann- og avløpsanlegg, og sikrer betryggende utførelse av sanitærinstallasjoner og private vann- og avløpsanlegg.

Større private vann - og avløpsanlegg som ikke naturlig hører inn under Standard abonnementsvilkår for vann og avløp. Administrative og tekniske bestemmelser, bør prosjekteres i henhold til VA-normen.

Med større private VA- anlegg menes avløpsledninger med innvendig diameter 150 mm eller større, og vannledninger med innvendig diameter 100 mm eller større. Unntaksvis kan kommunen overta vannledninger mindre enn 100 mm.

Kommunale overvannsledninger skal vanligvis ha diameter større enn om lag 200 mm.

1.5. Revisjon av bestemmelser i VA- normen

Rådmannen eller den han/hun gir myndighet til, kan endre eller gi utfyllende bestemmelser i VA- normen.

Revisjon av prinsipiell og generell karakter, som kan ha store økonomiske følger, vedtas av Bystyret.

Vann- og avløpsenheten kan vedta:

- Mindre vesentlige endringer i administrative bestemmelser
- Endringer i tekniske krav

1.6. Dispensasjoner

Alle vann- og avløpsanlegg som faller inn under pkt. 1.4. skal prosjekteres og utføres i henhold til bestemmelser i VA- normen.

Dersom det ønskes å bruke andre tekniske løsninger enn beskrevet i normen, skal et begrunnet forslag om endring legges fram for VA- enheten. Dispensasjon fra VA- normen gis skriftlig.

Myndighet for dispensasjon:

- Tekniske krav for det enkelte VA- anlegg: Leder for vann- og avløpsenheten
- Administrative bestemmelser: Rådmannen eller den han/hun gir myndighet til

1.7. Ikrafttredden og opphevelse av tidligere bestemmelser

- VA - norm for kommunale vann- og avløpsanlegg for Skien kommune trer i kraft fra 14.09.2017.
- Standard abonnementsvilkår for vann og avløp. Administrative og tekniske bestemmelser (utarbeidet av Kommunens Sentralforbund) trer i kraft fra 14.09. 2017.

KS «Standard abonnementsvilkår for vann og avløp. Administrative og tekniske bestemmelser» erstatter «Reglement for tilknytning til kommunalt ledningsnett for Skien kommune».

2. GJENNOMFØRING AV VA- PROSJEKT

2.1. Krav til ansvarlig foretak

Plan- og bygningsloven stiller kompetansekrav til aktører som er:

- ansvarlig søker,
- ansvarlig prosjekterende,
- ansvarlig kontrollerende og
- ansvarlig utførende

for vann- og avløpsanlegg.

All prosjektering og utføring av vann- og avløpsanlegg skal utføres av godkjent foretak.

Ved tiltak som ikke er søknadspliktig etter plan- og bygningsloven, er kompetansekrav til prosjekterende og utførende de samme som om tiltaket var søknadspliktig.

Se for øvrig **kapittel 4.3. Krav til kompetanse for utførende personell** i VA- norm - Del 2. Tekniske bestemmelser.

2.2. Framgangsmåte for gjennomføring av VA-prosjekter i Skien kommune - Oversikt

Gjennomføringen av et VA- prosjekt i Skien kommune kan deles i:

• Planlegging og planbehandling	se kapittel 3 (VA- norm Del 1.)
• Erverv av grunn og rettigheter	se kapittel 4 (VA- norm Del 1.)
• Utførelse av anleggsarbeidet, tilsyn og kontroll	se kapittel 5 (VA- norm Del 1.)
• Overtakelse av VA- anlegg	se kapittel 6 (VA- norm Del 1.)

3. PLANLEGGING OG PLANBEHANDLING

3.1. Oversikt

Plangodkjenning av VA- enheten

Alle tiltak på kommunens vann- og avløpsanlegg skal plangodkjennes av Skien kommune, Vann- og avløpsenheten. Dette gjelder også anlegg som bygges i privat regi, men som skal overtas av kommunen.

Framgangsmåte for godkjenning av de tekniske planene for vann- og avløpsanlegg:

- **Anlegg der andre enn kommunen er utbygger:**
Plangodkjenner ved Vann- og avløpsenheten kvalitetssikrer og godkjenner tekniske planer og prosjektmaterialet.
- **Anlegg der kommunen er utbygger:**
Prosjektleder ved Vann- og avløpsenheten styrer prosjekteringsfasen.

Plangodkjenner / prosjektleder i Vann- og avløpsenheten **skal sørge for:**

- Samordning med gjeldende kommunale planer og bestemmelser:
 - reguleringsplan og kommuneplan
 - kommuneplanbestemmelser (f.eks. for avledning av overvann)
- Samordning med kabelvirksomheter og virksomheter for fjernvarme / gass
- Samordning med vegeier
- Samordning med de fagansvarlige for drift av kommunale VA- anlegg i Skien kommune.

Plangodkjenning etter plan- og bygningsloven

For alle VA-anlegg som skal overtas av Skien kommune, skal Vann- og avløpsenhetens saksbehandling (plangodkjenning) være så grundig at kravene til saksbehandling av **tekniske forhold** etter plan- og bygningsloven er oppfylt.

Byggesaksenheten har viktig myndighet etter plan- og bygningsloven. VA-enheten skal holde Byggesaksenheten orientert om viktige forhold, slik at Byggesaksenheten får et sikkert grunnlag for sin saksbehandling etter følgende bestemmelser **i plan- og bygningsloven:**

- **Kapittel 18. Opparbeidelsesplikt og refusjon av utgifter til veg, vann og avløp mv.**
PBL § 18-1 *Krav til opparbeidelse av veg og hovedledning for vann og avløpsvann*
- **Kapittel 21. Krav til innhold og behandling av søknader**
Gjelder særlig:
PBL § 21-1 *Forhåndskonferanse*
PBL § 21-2 *Søknad om tillatelse*

- **Kapittel 27. Tilknytning til infrastruktur**

PBL § 27-1 *Vannforsyning*

PBL § 27-2 *Avløp*

PBL § 27-3 *Tilknytning til eksisterende private anlegg*

Når vann- og avløpsenheten har behandlet den tekniske delen av planer og søknad, skal **byggesaksenheten** fullføre behandlingen etter plan- og bygningsloven.

Plangodkjenning etter forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser (byggherreforskriften)

Der Skien kommune v/ VA-enheten er byggherre for hele eller deler av anlegg, skal VA- enheten sørge for at planene tilfredsstiller kravene i byggherreforskriften (ansvar for helse, miljø og sikkerhet).

Der det i forbindelse med utbygging i privat regi også utføres arbeid direkte for Skien kommune, må VA- enheten sørge for nødvendig oppfølging av anleggsarbeidet.

Plangodkjenning etter Lov om kulturminner [kulturminneloven]

Lov om kulturminner har viktige bestemmelser som kan berøre VA- anlegg, f.eks. ved graving av grøfter o. l.

Ansvar er delt i to (se §9 1. ledd og §25 1. ledd):

- **§ 9.Undersøkelsesplikt m.v.**

«Ved planlegging av offentlige og større private tiltak plikter den ansvarlige leder eller det ansvarlige forvaltningsorgan å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner på en måte som nevnt i § 3 første ledd, jfr. § 8 første ledd.»

- **§ 25. Meldeplikt for offentlige organer.**

De statlige, fylkeskommunale og kommunale organer som kommer i berøring med tiltak som omfattes av loven her, har plikt til å sende melding til departementet eller til vedkommende myndighet etter denne loven.

§9 gjelder VA- enhetens ansvar for de anlegg som utføres i VA- enhetens regi.

§25 gjelder alle anlegg som VA- enheten kommer i berøring med. Bestemmelsen i §25 medfører i praksis at VA- enheten har plikt til å sørge for at det blir sendt melding til kulturvernmyndigheten for en svært stor del av de planlagte VA- anleggene. Saksbehandlingen fullføres først når kulturminnemyndigheten har meldt tilbake.

Nærmere opplysninger er gitt i Riksantikvarens «**Veileder: Arkeologiske kulturminner og nedgravde ledningsanlegg**».

3.2. Søknadsplikt for vann- og avløpsanlegg etter plan- og bygningsloven

Rammetillatelser, tillatelser til tiltak, igangsettingstillatelser, mv. for søknadspliktige tiltak etter plan- og bygningsloven gis av kommunens bygningsmyndighet ved Byggesaksavdelingen.

Det skal som hovedregel søkes til Byggesaksavdelingen om byggetillatelse for alle vann- og avløpstiltak, jfr. Plan- og bygningsloven (pbl) kapittel 20 «Søknadsplikt».

3.3. Melding av virksomhet til Arbeidstilsynet

Før arbeidene påbegynnes skal oppdraget meldes til Arbeidstilsynet etter gjeldende regelverk.

3.4. VA- rammeplan

For reguleringsområder/-planer skal det utarbeides en VA- rammeplan som skal godkjennes av VA- enheten. VA- rammeplan skal vise prinsippløsninger for vann, spillvann og overvannshåndtering, flomveger og sammenhengen med overordnet hovedsystem. Rammeplan samordnes med øvrige planer for området, f.eks. grøntplaner, turveier m.m. særlig med hensyn til ledningstraseer og overvannsløsninger, og nedforeliggende arealer i forhold til flomveger.

3.5. Forhåndsuttalelse fra VA- enheten

Før søknad om rammetillatelse /tillatelse til tiltak behandles av kommunens Byggesaksmyndighet, skal Vann- og avløpsenheten vurdere den tekniske delen av søknaden.

Planene skal tydelig vise hvilke ledningsstrekk / anlegg som ønskes overtatt til kommunal eie, drift og vedlikehold. Standarderklæring vedrørende ferdigstillelse skal være undertegnet av utbygger.

Dersom forholdene ligger til rette for det, blir det gitt forhåndsuttalelse med bestemte vilkår.

Vilkårene som skal knyttes til forhåndsuttalelse fastsettes av Vann - og avløpsenheten i det enkelte tilfelle.

Trasevalg for ledninger og tilknytningspunkt kan fastsettes av Vann- og avløpsenheten.

Dersom det i ettertid ønskes vesentlige endringer, skal reviderte planer godkjennes av Vann- og avløpsenheten før utførelse.

Vann- og avløpsenheten kan returnere søknader som er mangelfulle.

Forhåndsuttalelse gis alltid med forbehold om at tiltaket oppføres i samsvar med gjeldende regelverk. Søknad om dispensasjon skal være skriftlig.

Det er ikke tillatt å starte utførelse av et tiltak før forhåndsuttalelse og igangsettingstillatelse foreligger.

3.6. Utbyggings- og opparbeidelsesavtaler

I tillegg til godkjenning av selve planene, kan det inngås utbyggings- og opparbeidelsesavtaler mellom utbyggeren og kommunen.

Skien kommune ønsker at VA- anlegg ved private boligfeltet bygges ut etter kommunal standard og drift- og vedlikeholdsansvaret overføres til kommunen.

3.7. Sluttdokumentasjon for utført vann- og avløpsanlegg

Plan- og bygningsloven krever at sluttdokumentasjon leveres til kommunens byggesaksmyndighet.

I tillegg skal det for utført vann- og avløpsanlegg også sendes «som bygget» tegninger og nødvendige tekniske data til Vann- og avløpsenheten. Dette gjelder både kommunale anlegg og private anlegg som er tilkopleet kommunale VA-anlegg.

Kravene til sluttdokumentasjon er nærmere beskrevet i «VA- norm -Del 2 Tekniske / lokale bestemmelser», **pkt. 3.9 «Krav til sluttdokumentasjon»**.

Utførende foretak skal sørge for at Vann- og avløpsenheten mottar et sett korrekte og ajourførte dokumenter/tegninger, samt innmålingsdata (X,Y,Z -koordinater og høyder) så snart VA- anlegget er ferdig, og senest to måneder etter ferdigstillelse.

Det henvises til Byggteknisk forskrift (TEK 17) § 15.7. *Utvendig vannforsyningsanlegg med ledningsnett* og § 15.8. *Utvendig avløpsanlegg med ledningsnett. Overvann og drensvann*. Som nevnt i VA - norm Del 2, skal det også leveres nødvendige foto og videoopptak på digital form.

4. ERVERV AV GRUNN OG RETTIGHETER

Ledningsanlegg skal legges slik at det er god adkomst for drift og vedlikehold.

Ledningstraseer skal tilstrebes lagt på offentlig grunn, eventuelt på grunn som skal overtas av det offentlige (veger, fortau, gangveger, skulder, friareal etc.). Det bør unngås å legge ledninger i sterkt trafikkerte veger.

Der ledninger må legges over privat grunn, skal det foreligge tinglyst erklæring som gir kommunen rett til å drive vedlikeholdsarbeid uten at det er nødvendig å innhente grunneiers tillatelse. Det kan ikke bygges nærmere VA- ledninger enn 4 m, uten at det er innhentet tillatelse fra Vann - og avløpsenheten. Erklæring gis på VA- enhetens standardformular, (se vedlegg nr. 1 *Avtale om kommunale vann- og avløpsledninger på privat grunn*). Erklæringer skal tinglyses (sendes til Statens Kartverk).

For pumpestasjoner og andre vann- og avløpsbygg som skal overtas til kommunal drift og vedlikehold, skal eiendomsretten til grunn overdras til kommunen vederlagsfritt.

Arealet for slike bygninger skal være stort nok til å kunne vedlikeholde bygningen fra egen grunn. Det skal være stor nok plass for adkomst/oppstilling for kjøretøy (tung lastebil). Det skal i tillegg foreligge tinglyst rett til å kjøre fram til eiendommen. Pga. fare for lukt og lavfrekvent støy skal boliger og andre følsomme bygninger ikke plasseres nærmere avløspumpestasjoner enn fastsatt ved plangodkjenningen.

Det er tiltakshavers ansvar å sørge for at erklæringene er gitt av de(n) rettmessige eierne. Alle erklæringer skal tinglyses.

Avtaler mellom private bør også tinglyses. Dersom private stikkledninger går over annen eiendom eller at det er private fellesledninger må det lages avtale om ledningsrettigheter og driftsansvar. Avtaler om felles drift- og vedlikehold av VA- ledningsnett skal tinglyses.

5. UTFØRELSE, TILSYN OG KONTROLL

5.1. Ansvar for utførelse av anleggsarbeidet

Tiltakshaver skal utpeke en kontaktperson for anlegget, som på tiltakshavers vegne har den daglige oppfølgingen av arbeidet.

Tiltakshaver er ansvarlig for at VA- anlegget utføres i samsvar med vedtatt reguleringsplan og andre godkjente planer, og for at gjeldende retningslinjer overholdes og for at krav i VA- normen tilfredsstilles.

Tiltakshaver skal varsle VA- enheten om oppstart av anleggsarbeidet. Videre skal følgende forhold være avklart før anleggsstart:

- Ansvarlige foretak
- Framdriftsplaner
- Retningslinjer for byggemøter/møtereferater
- Milepæler som krever spesiell varsling for kontroll
- Annet som har betydning for forholdet til VA- enheten

Overdras ansvaret for et VA- anlegg under utførelse til et annet foretak, skal det nye foretaket umiddelbart sende melding om at arbeidet er overtatt. Det skal straks ta kontakt med Byggesaksenheten slik at ansvaret for utførelse alltid er i samsvar med gjeldende tillatelse. Om nødvendig skal Arbeidstilsynet varsles om endringen.

5.2. Tilsyn og kontroll

VA- enheten oppnevner en kontaktperson for anlegg som skal overtas til drift og vedlikehold. Kontaktpersonen skal varsles ved viktige milepeler / ulike stadier i byggeprosessen, slik at nødvendig stikkprøvekontroll kan utføres.

Vann- og avløpsenheten har rett til, når som helst og uten forutgående varsel, å inspisere anlegg under utførelse. Det kan kreves framlagt dokumentasjon på korrekt utførelse før grøfter legges igjen (f.eks. foto).

VA- enheten kan stanse arbeider som ikke utføres etter VA- normen.

Vann- og avløpsenheten overtar med sin inspeksjon ikke noe ansvar overfor eier, tiltakshaver, utførende foretak eller overfor tredjemann.

6. OVERTAKELSE AV VA- ANLEGG

6.1. Betingelser for overtakelse

VA- ledninger som er anlagt og bekostet av private, overtas vederlagsfritt til kommunal drift og vedlikehold bare når:

1. Det er satt krav om opparbeidelse etter § 18-1 i Plan- og bygningsloven, og / eller
2. Ledningene inngår som en naturlig del av det kommunale hovedledningsnett.

Overtakelse av ledninger til kommunal drift og vedlikehold skal avklares i forbindelse med plangodkjenningen. For plangodkjenning og krav til anlegg før de kan overtas, gjelder bestemmelsene i §18-1 Plan- og bygningsloven.

Hva som skal overtas av kommunen avtales i hvert enkelt tilfelle. Det henvises til VA- norm Del 1. Kap.3. Plangodkjenning.

6.2. Overtakelse

For overtakelse av anlegg til kommunal drift og vedlikehold gjelder følgende:

1. Når Skien kommune ved Vann- og avløpsenheten er tiltakshaver, reguleres overtakelse og sikkerhetsstillelse fra entreprenør etter bestemmelsene i NS 8405 eller NS 8406.
2. Når eksisterende anlegg overtas i henhold til særlig avtale mellom eier/ utbygger og Skien kommune, reguleres overtakelse og garanti i selve avtalen.
3. Når eksisterende anlegg overtas uten særlig avtale, håndteres dette via et overtakelsesdokument.

Ved alle type anlegg som skal overtas til kommunal drift og vedlikehold skal det alltid avholdes overtakelsesforretning og reklamasjonsbesiktigelse i henhold til NS 8405/ 8406 dersom ikke annet er bestemt ved særskilt avtale. Representant for VA-enheten skal delta. Det skal føres protokoll for alle disipliner, og feil samt mangler skal noteres.

Entreprenørens sikkerhetsstillelse/ garantiansvar overfor eier/utbygger overføres til Skien kommune når Skien kommune overtar eieransvaret. Mangler ved kontraktarbeid som oppdages etter overtakelse er utbyggers ansvar å utbedre med henvisning til entreprenørens sikkerhetsstillelse og garantiansvar. Dersom mangler ikke blir utbedret innen en rimelig frist, fastsatt av Skien kommune kan Vann- og avløpsenheten utføre arbeidet for utbyggers regning.

7. ANDRE BESTEMMELSER

7.1. Tilknytting/legging av hovedledninger langs offentlig veg

Ved prosjektering av hovedledninger langs offentlig veg skal det vurderes å legge stikkledninger ut av vegen for å knytte til eksisterende bebyggelse eller for å legge til rette for tilkøpling av ny bebyggelse.

Omfanget av slike stikkledninger vurderes i hvert enkelt tilfelle.

For bebyggelse som ikke er tilknyttet kommunale VA- ledninger gjelder plan- og bygningsloven §27-1, §27-2 og §27-3.

7.2. Grunne ledninger

Grunne ledninger kan tillates etter dispensasjon. For at slike anlegg skal overtas til kommunal drift og vedlikehold, må dette være avklart med Vann- og avløpsenheten i forbindelse med behandling og godkjenning av innsendte planer.

Som grunnlag for Vann- og avløpsenhetens vurdering av slike anlegg skal det framlegges beregninger for dimensjonering og valg av materialer. Dette gjelder spesielt for mekanisk belastning (vanntrykk, jordlast, frostsikring, forankring og tiltak som forebygger vannsig i

grøft m.m.). Dessuten vil det bli lagt vekt på utforming av detaljer i og nær kummer, samt for ventiler og brannvannsuttak.

7.3. Lokal overvannshåndtering

Lokal overvannshåndtering er betegnelse på løsninger der overvann tas hånd om lokalt og integreres i det naturlige avrenningssystem på området.

Overvann skal i størst mulig grad håndteres lokalt med kun begrenset avledning av overvann til kommunale overvannsanlegg. Det innebærer at infiltrasjons- og fordrøyningsløsninger skal velges, dersom forholdene ligger til rette for det.

Det henvises til Kommuneplanens bestemmelser vedtatt av Bystyret 16. juni 2016 (se særlig pkt. 7, 8 og 16). VA-norm Del.2. Tekniske bestemmelser. Kap. 7.0.

8. ANSVAR

Det henvises til Standard abonnementsvilkår for vann- og avløp. Administrative bestemmelser Pkt. 3.14. Ansvarsforhold.